

YENİ KAMU YÖNETİMİ ve YENİ KAMU YÖNETİMİ YAKLAŞIMININ GELİŞİMİNDE AVRUPA BİRLİĞİ'NİN ROLÜ : İLERLEME RAPORLARI İÇERİK ANALİZİ

*Mustafa KURT**
*Özlem YAŞAR UĞURLU***

ÖZET

Bu çalışma kamu yönetiminde yaşanan değişimi ve bu değişimin temel kaynaklarını ortaya koymayı ve bir aktör olarak Avrupa Birliği'nin (AB) kamu yönetimindeki değişime olan etkilerini açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla AB'nin Türkiye için 1998 yılından itibaren hazırlamış olduğu "İlerleme Raporları" içerik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analiz sonucunda ilerleme raporlarında üretilen retorik yeni kamu yönetimi çerçevesiyle benzeştiği ve yeni kamu yönetimi mantığına uyarlanma için bir baskı ürettiği ortaya konmuştur.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine change in public administration practises and sources of change, also to reveal effects of EU as an actor on this changing process. For this purpose, Turkey Progress Reports, had been published by EU since 1998, was analysed by using content analysis. The results show that EU put pressure on public administration to adapt new public management through rhetoric of progress reports and this rhetoric has many similarity when it compare with new public management.

GİRİŞ

Toplumsal alanda yaşanan kültürel, siyasal ve ekonomik koşullardaki değişim, dönüşüm ve gelişmeler özellikle 20. yy'ın sonlarına doğru kamu yönetimi alanında da etkisini göstermeye

* Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü

** Gaziantep Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü

başlamıştır. Ekonomik büyümenin yavaşlaması¹, Sovyetlerin çöküşü ile birlikte “sosyal refah devleti” anlayışının sarsılması², küreselleşmenin etkisi ile kamu yönetimi alanında yeni talep ve ihtiyaçların ortaya çıkması³ ve küresel baskıların politik, ekonomik ve sosyal sistem üzerindeki etkisi ile bürokrasinin yeniden sorgulanması⁴ sonucunda devletin rolü ve büyüklüğü ile ilgili tartışmalar çoğalmıştır. Özellikle yönetim biliminde yaşanan gelişmelerin oluşturduğu bağlam klasik bürokratik örgütlenme modelinden esnek, katılımcı, yetkilendiren, etkinlik ve etkilige vurgu yapan, kalite odaklı ve vatandaş müşteri olarak gören, yüksek performans hedeflerine sahip yeni bir kamu yönetimi modelini benimsetmeye başlamıştır. Bu gelişme özellikle 1990’lardan sonra kamu yönetimi alanında yeni uygulamaların ve kavramların ortaya çıkmasına öncülük ederek kamu yönetiminde bir paradigma değişiminin yaşanmasını zorunlu kılmıştır. Kamu yönetimindeki bu dönüşüm iki başlık altında toplanabilir. Birincisi yönetsel açıdan geleneksel kamu yönetimi yaklaşımından yeni kamu yönetimi yaklaşımına; siyasal açıdan ise bürokratik devlet örgütlenmesinden girişimci devlet örgütlenmesine geçiş; ikincisi ise yeni kamu yönetimi paradigmasından yönetim paradigmasına geçiştir. Bu süreçte yönetim (governance) ve literatürde “yeni kamu yönetimi/işletmeciliği⁵” (new public management) olarak

¹ Balcı, Asım (2005) “Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar ve Kamu Hizmet Sunumuna Etkileri”. Aktan C. ve Saran U. (Ed.) Kamu Yönetiminde ve Kamu Hizmetlerinde Kalite, Hizmet-İş Sendikası Yayınları, İstanbul, s.1.

² Farazmand, Ali. (2001) “Globalization, The State and Public Administration: A Theoretical Analysis with Policy Implications for Developmental States”. Public Organization Review, Vol:1, p.438.

³ Jreisat, Jamil. (2004) “Governance in a Globalizing World”. International Journal of Public Administration, Vol: 27, Nos.13&14, p.1007.

⁴ Welch, Eric and Wong Wilson. (1998) “Public Administration in a Global Context: Bridging the Gaps of Theory and Practice Between Western and Non-Western Nations”. Public Administration Review, 58, p.42.

⁵ Ömürganülşen(2003:4-5), “administration” ve “management” kavramları arasındaki anlam farklılığına dikkat çekerek administration kelimesinin İngilizce’de daha önceden belirlenmiş kural, süreç ve prosedürlerin görev yetki ve sorumluluklar çerçevesinde uygulanması; management kelimesinin ise görev ve faaliyetlerin ortak amacın etkin ve etkili olarak gerçekleştirilmesi yönünde yürütülmesini ifade ettiğini belirtmektedir. Türkçe literatürde her iki kelimenin karşılığı olarak “yönetim” kavramının seçilmesinin anlam karmaşasına yol açtığını söyleyen yazar bu karmaşayı ortadan kaldırmak amacıyla “public administration” kavramının karşılığı olarak “kamu yönetimi”; “new public management” kavramının karşılığı olarak da “yeni kamu işletmeciliği” ifadesini önermektedir. Ancak bu çalışmada yönetim

adlandırılan⁶ iki kavram kamu yönetimi çalışmalarında ilk sıraya yerleşerek kamu yönetimi disiplininin iki önemli paradigması haline gelmiştir⁷.

I. KAMU YÖNETİMİNDEKİ PARADİGMA DEĞİŞİMİ: YENİ KAMU YÖNETİMİ ANLAYIŞININ ORTAYA ÇIKMASI

Yeni kamu yönetimi (YKY) kavramı, farklı, kompleks fikir ve uygulama yapılarını içeren melez bir fenomendir⁸. Hood'a⁹ göre YKY anlayışının ortaya çıkması ve kamu yönetimi yazınında hakim bir paradigma haline gelmesi tek bir nedene dayanarak açıklanması olası bir durum değildir. Bu yaklaşımın ortaya çıkmasında ekonomik, sosyal ve politik birçok faktör etkilidir. Giriş kısmında kısaca değinilen bu faktörler ve etkileri şu şekilde açıklanabilir: *Ekonomik Faktörler*: Refah devleti anlayışının benimsenmesi devletin işlevlerini değiştirerek örgütlenme biçimini genişletmiş ve kamu harcamalarında artışlara neden olmuştur. 70'lerde yaşanan ekonomik durgunluk, devletin küçültülmesi ve kaynakların etkin kullanımı çalışmalarını gündeme getirmiştir¹⁰. Tüm bu gelişmeler neticesinde verimlilik kavramı ön plana çıkmış, kamu ve özel sektör bu kavram çerçevesinde karşılaştırılmıştır.¹¹ *Sosyal Faktörler*: Vatandaşların gittikçe daha eğitilmiş, hakkını arayan ve siyasi otoriteye daha az itaatkar bir hal alması, insanların kamu yönetiminden ve yöneticilerinden

bilgisinin yeni anlayışın gelişmesinde önemli etkilere sahip olduğu varsayımıyla literatürde yer alan kullanımlardan “yeni kamu yönetimi” kavramı tercih edilmiştir.

6 Haque, M.Shamsul. (2007) “Revisiting the New Public Management”. *Public Administration Review*, 67, pp.179.; Ömürgönülşen, Uğur. (2003) “Kamu Sektörünün Yönetimi Konusuna Yeni Bir Yaklaşım: Yeni Kamu İşletmeciliği”. Acar M, ve Özgür H, (Ed.), Çağdaş Kamu Yönetimi I, Nobel Yayınları, ss.23, Ankara.

7 Güzelsarı, Selime. (2004). “Kamu Yönetimi Disiplininde Yeni Kamu İşletmeciliği ve Yönetişim Yaklaşımları”, *AÜ SBF, GETA Tartışma Metinleri Serisi*.

8 Hood, C. (1991) “A Public Management for All Seasons?”. *Public Administration*, 69, 1, p.7 http://ec.europa.eu/enlargement/key_documents/reports_nov_2007_en.htm; Hammerschmid G. ve Meyer R. E. (2005) “New Public Management In Austria: Local Variation On A Global Theme?”. *Public Administration*, Vol. 83, No. 3, p. 711.

10 Bevir, Mark, Rhodes R.A.W ve Weller P., (2003) “Traditions of Governance: Interpreting The Changing role of The Public Sector”. *Public Administration*, Vol:81, No: 1, p. 2.

11 Hood, . a.g.e., p.141.

10 Parlak, Bekir ve Zahid Sobacı. (2005). *Kuram ve Uygulamalarda Kamu Yönetimi: Ulusal ve Global Perspektifler*. İstanbul: Alfa Akademi. s. 203.

11 Kutlu, Önder. (2004). *Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye’de Kamu Reformu ve Yönetimin Yeniden Düzenlenmesi*”. Ankara: Nobel Yayınevi. s.39.

beklentilerin farklılaşmasına ve daha nitelikli hizmet sunumu talep edilmesine neden olmuştur. *Politik ve ideolojik faktörler*: Serbest piyasa ekonomisinin temel değer ve ilkelerini savunan “yeni sağ” düşüncesinin YKY anlayışı ile bağlantılı olduğu görüşü hakimdir. İlk defa İngiltere’de Thatcher ile başlayan muhafazakar iktidarların kamu sektörünün yapısı, işleyişi ve hizmet yöntemlerine getirdikleri eleştiriler, kamunun küçültülmesi ve yönetim anlayışının değiştirilmesinde önemli bir rol oynayarak¹², özelleştirme ve alternatif hizmet sunum yöntemleri ile devletin rolünün sınırlandırılması düşüncesinin yerleşmesini sağlamıştır.¹³

Tüm bu faktörlerin etkisiyle kamu yönetimi anlayışındaki bu değişimle birlikte; (1) Devletin, kamu faaliyet alanlarının ve kamusal istihdamın küçültülmesi; (2) Kamu hizmet sunumunun özel sektöre bırakılması; (3) Hizmetlerin yerine getirilmesinde rekabet unsurunun ön planda tutulması; (4) Özellikle bilgi teknolojilerinde otomasyonun gelişmesi; (5) Kuralsızlaştırma ve serbestleştirme yöntemleriyle devletin sektörler üzerindeki hukuki düzenleme, kısıtlama ve denetleme yetkisinin sınırlandırılması söz konusu olmuştur.¹⁴

A) YENİ KAMU YÖNETİMİ ANLAYIŞININ KURAMSAL TEMELLERİ

Kamu yönetimi anlayışında yaşanan değişimin kuramsal temelleri olarak literatürde iki anlayışın etkisi olduğu ileri sürülmektedir.¹⁵ Bu anlayışlardan ilki, içinde kamu tercihi teorisi, asil-vekil teorisi ve işlem maliyeti teorisini bulunduran “yeni kurumsal ekonomi”dir. İkincisi ise sonuçlara ulaşmak için geniş bir takdir hakkının gerekliliğini ifade eden ve bürokraside işletmecilik ilkelerinin uygulanmasını gerekli gören “işletmecilik” anlayışıdır. İlk anlayış içerisinde yer alan ve YKY anlayışına etki eden söz konusu

¹² Bilgiç, Veysel. (2003). “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı”. Balcı A, Nohutçu A., Öztürk N.K. ve Coşkun B. (Ed.), *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, Seçkin Yayınları, s. 28, Ankara.

¹³ Balcı, (2005).a.g.e.s.4.; Arap, İbrahim ve Yılmaz. Levent 2006. “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının “Yeni” Kurumu: Kamu Görevlileri Etik Kurulu”, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt:39, Sayı:2, s.59.

¹⁴ Arap ve Yılmaz, a.g.e., s.54.; Hood, a.g.e., p. 3.; Hammerschmid ve Meyer, a.g.e., p. 711.

¹⁵ Parlak ve Sobacı, a.g.e., s.204.

teoriler¹⁶: (1) İlk olarak değişimin toplumdaki bütün ekonomik ve sosyal kararların birey tercihine göre belirleneceğini ifade eden, kamu ekonomisinde kamu çıkarı yada toplumsal çıkarı maksimize etme düşüncesini reddeden ve minimalist devleti savunan¹⁷; *kamu seçim (public choice) teorisinden*¹⁸ etkilendiği belirtilmiştir; (2) İkinci olarak, tüketiciyi asil, hizmet sağlayan örgütleri de vekil olarak gören asil-vekil (principal agent) teorisinden etkilendiği vurgulanmakta¹⁹ ve devletin asil mi yoksa vekil mi olduğu tartışmaları ön plana çıkmaktadır. Geleneksel güçlü devlet modelinde devlet vekil, vatandaşlar ise asil konumundayken; yeni anlayışta devlet bir taraftan asil bir taraftan vekil olabilmektedir. Asil olarak, kamu otoritesi ile özelleştirmeyi, projeleri ve programları yürütmekte; diğer taraftan topluma, vatandaşlara ve küresel olarak yeni ortaya çıkan otorite kaynaklarına karşı sorumluluk üstlenmesi ve hesap verebilirliği ile vekil rolünü üstlenmektedir; (3) Son olarak, işlem maliyetinin nasıl sifıra düştüğünü ve elektronik pazarlarda neden daha az aracıya ihtiyaç olduğunu açıklayan işlem maliyeti teorisinden (transaction cost theory) etkilendiği ileri sürülmektedir.

İşletmecilik yaklaşımında, standartların ve performans ölçümlerinin açık bir şekilde belirlenerek sonuçların temel alındığı bir yönetim anlayışı, ekonomiklik, etkinlik ve etkililik, uzlaşma ve müşteri odaklılık, toplam kalite yönetimi, sürekli iyileştirme gibi vurgularla, resmi süreç ve usullere göre tanımlanan “idare”(administration) kavramının yerini, sonuçların başarılması için kaynakların etkili bir biçimde kullanılması gerektiğine vurgu yapan “yönetim” (management) kavramı almıştır. Bu sonuçları gerçekleştirecek olanlar ise kendilerinden birer iş yöneticileri (managers) olmaları beklenen kamu personelidir²⁰.

¹⁶ Kaboolian, Linda. (1998) “The New Public Management”. *Public Administration Review*, 58, 3, p. 190.; Farazmand, Ali. (2005) “Role of Government in an Era of Total Quality Management(TQM) and Globalization: Challenges and Oppurtunities”, *Public Organization Review*, 5, p; Hood, a.g.e., p. 5.

¹⁷ Aktan, Can C (2000), *Politik İktisat*. Anadolu Matbaacılık, İzmir.s.20.

¹⁸ Haque, M.Shamsul. (2007) “Revisiting the New Public Management”. *Public Administration Review*, 67, pp.180.

¹⁹ Guston, David. (1996) “Principal-Agent Theory and the Structure of Science Policy”, *Science and Public Policy*, Volume 23, Number 4, p.34.

²⁰ Güzelsarı, a.g.e., s.6.

YKY, içsel örgütsel kültür ve daha fazla bireysel, daha az hiyerarşik örgütsel kontrol mekanizmalarının kullanımı bağlamında tanımlanmaktadır.²¹ Yeni kamu yönetiminin özellikleri; özelleştirme, piyasa kapitalizasyonu, kurumsal yönetim²²; aşırı merkeziyetçi ve hiyerarşik yapılanmanın desantralizasyonu²³; performans standartları, düzenleme, politik kontrol ve küçülme²⁴, yönetim kavramının ön plana çıkması, sivil toplumun yeniden keşfi²⁵ olarak belirtilmektedir. Bu bağlamda, YKY, hem çalışanların hem de yöneticilerin iletişim ve pazarlama becerilerini geliştirdikleri, hesap verebilirlik, açıklık açısından yüksek standartlara sahip oldukları e-devlet gibi yeni kompleks teknolojik uygulamalarda uzmanlaştıkları yeni bir sistemi ifade etmektedir.²⁶

B) ESKİ-YENİ KAMU YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI ve YKY YAKLAŞIMININ TEMEL UNSURLARI

Kamu idaresi (public administration) ve kamu yönetimi (public management) kavramları arasındaki anlam farkı geleneksel kamu yönetimi modelindeki değişimi yansıtmaktadır. YKY anlayışı ile geleneksel kamu yönetimi arasındaki temel farklılık sermaye birikim rejimine ve devletin toplumsal, iktisadi yaşamdaki rolüne ilişkindir.²⁷ Geleneksel kamu yönetiminin temeli Weberyen bürokrasidir. Bu ise ağır, sınır ve kurala dayalı, merkezi yapılanma ve dar bir görüş açısına sahip örgütlenme türüne işaret etmektedir.²⁸

Tablo 1’de geleneksel kamu yönetimi ve YKY anlayışları arasındaki farklılıklar gösterilmiştir. Yeni anlayışın özellikle şeffaflık,

²¹ Dunleavy, Patrick, Margetts Helen, Bastow S., ve Tinkler J. (2005) “New Public Management Is Dead-Long Live Digital-Era Governance”. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 16, s.469.

²² Carmichael, Paul. (2002) “Maintaining a Distinctive Public Administration: The Isle of Man Civil Service Since 1962”. *Public Administration*, Vol:80, No:2, p.258.

²³ Mathiasen, David G. (1999) “The New Public Management and its Critics”. *International Public Management Journal*, V:2(1), p.93.

²⁴ Haque, a.g.e., s. 181.

²⁵ Balcı, a.g.e., s.5.

²⁶ Jreisat, a.g.e. s.1012; Lynn, Laurence, E.. (2001a). “Globalization and Administrative Reform: What is Happening in Theory?”. *Public Management Review*, Vol:3, 2, p. 193.

²⁷ Arap ve Yılmaz, a.g.e., s.59.

²⁸ Lynn, Laurence, E.. (2001b). “The Myth of the Bureaucratic Paradigm: What Traditional Public Administration Really Stood For”, *Public Administration Review*, Vol:61, 2, p.146.

hesap verilebilirlik, vatandaş odaklılık, yatay yapılanma, yetki devri ve ademi merkezîyetçilik kavramlarına vurgu yapmaktadır.

Tablo 1: Geleneksel Kamu Yönetimi ve Yeni Kamu Yönetimi Arasındaki Örgütlenme ve Fonksiyonlara İlişkin Farklılıklar²⁹

Geleneksel Kamu Yönetimi	Yeni Kamu Yönetimi
Hiyerarşik kademe ve farklılıklar	Düz, yatay ve network tipi örgütlenme
Merkezîyetçi anlayış	Yerinden yönetim ve yetki devri
Gizlilik ve kapalılık	Şeffaflık ve açıklık
Statüko	Dinamik yönetim
Kural odaklılık	Vatandaş odaklılık
Doğrudan kamu hizmeti sunumu	Kamu hizmetinde alternatif mekanizmaların geliştirilmesi
Sorgulanmazlık ve dokunulmazlık	Hesap verilebilirlik

YKY ekonomi, etkililik ve etkinlik (3E) üzerine odaklanarak özel sektörü hizmet sunumunda etkin ve etkili bir araç olarak ele almakta, kamu sektöründe de bu alanın tekniklerinin kullanılması gerektiğini savunmaktadır.³⁰ YKY ile kamu yönetimi, teknik-rasyonel, girişimci ve katılımcı vatandaş odaklı bir yöne doğru ilerlemektedir.³¹

YKY yaklaşımı kaynağını büyük ölçüde yönetim bilgisi pazarından almaktadır. Yamatoma³² çalışmasında YKY mantığının gelişimindeki yedi temel unsuru açıklamış, pratik yönetim becerileri ile özel sektör tipi yönetim uygulamalarını bu unsurlar arasında değerlendirmiştir. YKY mantığının gelişimiyle bir çok yeni yönetim tekniği ve yaklaşımı bu alanda uygulanmaya başlanmıştır. YKY kavramının ortaya çıkması ile kamu kuruluşlarının örgütlenme biçiminde ve fonksiyonlarında değişikliğe yol açan, hizmet sunumunu etkileyen yeni yönetim teknikleri ve yaklaşımları şu kavramlarla açıklanabilir: (!) *Yönetişim*, (2) *Performans Kültürü*, (3) *Bürokrasiye Karşı Değişen Bakış Açısı*, (4) *E-Devlet*, (5) *Sorumluluk Anlayışı*, (6) *Toplam Kalite Yönetimi*.

²⁹ Balcı, a.g.e.s.9.

³⁰ Bilgiç, a.g.e.s.25; Güzelsarı, a.g.e.s.3.

³¹ Bryer, A. Thomas. (2006) "Toward A Relevant Agenda for A Responsive Public Administration". *Journal of Public Administration Research and Theory*, 17, p.480.

³² Yamatoma, Hiromi (2003) *New Public Management: Japan's Practice*, IIPS Policy Paper 293E

C) YENİ KAMU YÖNETİMİ ANLAYIŞINA YÖNELİK ELEŞTİRİLER

Literatürde kimi yazarlar, YKY'ni küresel olarak egemen ve tek bir paradigma olarak değerlendirirken, diğer kimi yazarlar YKY ve reformlarının küreselliği, eş biçimliliği, tutarlılığı ve tek bir paradigma oluşu özelliklerinin abartıldığını, kamu işletmeciliğinin geleceğinin daha çoğulcu ve birbiri ile çelişkili bir nitelik sunabileceğini ve bu nedenle farklı ülkelerde aynı sloganlarla ifade edilen farklı gündemlere dikkat edilmesi gereğine vurgu yapmaktadırlar.³³

Yeni kamu yönetimine yöneltilen eleştiriler şu şekilde sıralanabilir:³⁴ (1) YKY'nde eleştirilen ilk nokta “yeni” kavramıdır. Eleştirel görüşe göre YKY yaklaşımının dile getirdiği her şey önceden dile getirilmiştir. Yeni kelimesi sadece meşruluk kazandırmak için kullanılmaktadır. (2) YKY yaklaşımı demokratik değerlerle bağdaşmadığı noktasında da eleştirilmektedir. (3) YKY karşıtlarına göre, profesyonel yöneticiliği benimseyen YKY anlayışında, kamu yöneticileri uzmanlaştıkça yönetilenlerin yönetime katılmaları ve yönetimi denetlemeleri sorunlu bir hal almaktadır. (4) YKY, devleti bir hizmet tüketim aracı haline dönüştüren, devletin çatışmaları çözme, ulusal hedefler belirleme, toplumdaki güç kullanımını kontrol etme ve ulusun geleceği için yatırım yapma gibi rollerini göz ardı eden bir mantığa sahiptir.³⁵ (5) YKY anlayışı en yoğun eleştirilere yeni sağ düşüncesi ile ilişkili olduğu için maruz kalmaktadır. YKY yaklaşımının, geleneksel bürokratik paradigmaya dayanan, kamu yönetimindeki güç, sorumluluk ve kontrol ilişkilerini değiştiren ideolojik bir süreç olduğu ileri sürülmektedir.

Bu son eleştiri literatürde tepkiyle karşılanmaktadır. YKY'nin yeni sağ ile olan bağlantısı bir gerçektir. Ancak YKY'nin, yeni sağ ideolojisinin bir parçası olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Çünkü sadece muhafazakar hükümetler tarafından değil, sosyal

³³ Ömürgönülşen, a.g.e.s.30.

³⁴ Parlak ve Sobacı, a.g.e.s.207.

³⁵ Riccucci, Norma M. 2001. “The Old Public Management Versus The New Public Management: Where Does Public Administration Fit In?”, *Public Administration Review*, 61, 2, p.173.

demokratlar ve işçi partili hükümetler tarafından da benimsenmiştir. YKY, kamu yönetiminde bir değişim sürecinin simgesi haline gelerek, kırtasiyecilik, hantallık, verimlilik ve etkinsizlik sorunlarına karşı bir çözüm önerisi olarak tüm dünyaca kabul görmüştür.³⁶

II. POLİTİKA TRANSFERİ ve KÜRESEL ÇEVRENİN KAMU YÖNETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Karşılaştırmalı kamu yönetimi yaklaşımının bir bölümünü oluşturan politika transferi çerçevesinde kurumlar, politikalar ve programların zaman boyutu da göz önünde bulundurularak başka ülkelere transferi tartışılmaktadır. Tartışmalar transferin yapılıp yapılmaması noktasından çok transfer yapılırken nelerin dikkate alınacağı noktası üzerinde yoğunlaşmaktadır. Kamu yönetimleri arasında karşılaştırma yapılması, kamu politikalarının başka kamu yönetimleri için çözüm oluşturma noktasında değerlendirilmesini gerektirmekte ve her bir değerlendirmeden sonra da belli dersler çıkarılmaktadır.³⁷

Politika transfer biçimi olarak beş yöntem belirtilebilir: *Kopyalama*; bir ülkede uygulanan bir politikanın hiçbir değişikliğe uğratılmadan bir başka ülkede uygulanmasıdır. *Adaptasyon*; başka bir ülkede etkili olan bir politikanın bazı düzenlemeler yapılarak kopyalanmasıdır. *Melez bir tür oluşturma (Making hybrid)*; her iki ülkeden politikaların birleştirilmesidir. *Sentez*; bir çok alanda politikadan ilişkili unsurların kombine edilmesidir. *Esinlenme*; etkin olan politikaların bir güdüleyici işlevi üstlenerek yeni politikaların oluşmasına öncülük etmesi durumudur.³⁸

Politika transferine gerekçe olarak isteğe bağlılık, zorunluluk ve bir üçünü yol, orta yol olarak ifade edilen zorunlulukla isteğe bağlılık arası karma bir neden gösterilebilir. Üçüncü yolun tercih edilmesini gerektiren nedenler; *performansın beklentilerden daha düşük olması, uluslar arası konsensüs oluşması ve dışsalılıklardır.*

³⁶ Parlak ve Sobacı, a.g.e.s.209.

³⁷ Kutlu, Önder. (2003). “İdari Reform Transferi: Ülkelerin Birbirinden Kamu Politikaları Transfer Etmeleri ve Öğrenmeleri”, Balcı A, Nohutçu A., Öztürk N.K. ve Coşkun B. (Ed.), *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, Seçkin Yayınları, s.,84, Ankara.

³⁸ Kapucu, Naim, Muhammed Kösecik. (2002). “Transferability of Administrative Reforms: New Public Management as an Exapmle”, *Hacettepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 20,1, s. 205.

Çalışmanın odaklandığı konu itibariyle bu üçüncü yol biçimlerinden uluslar arası konsensüs oluşumuna değinilecektir, şöyle ki; uluslar arası kamu oyununda ortaya çıkan bir konsensüs, ülkeleri bu konsensüse uygun politikaları kabullenmeye, gerekli transferleri yapmaya itmektedir. Bu noktada uluslar arası kamuoyu ile beraber hareket etmeye teşvik edici ve aykırı hareket etmemeye zorlayıcı bir baskıdan söz edilebilir. Yeni politikaların gerekliliği konusunda ülke içi dinamiklerden daha çok dış dinamikler belirleyici olmaktadır. Yine ülkeler belli bir politikayı benimsemeleri durumunda bunun uluslar arası kamuoyunun hoşuna gideceğini düşünürlerse reform transferi yoluna başvurmaktadır. Türkiye'nin AB'ne girme çabaları çerçevesinde çıkardığı "Uyum Yasalarını" bu kapsamda değerlendirmek mümkündür.³⁹

Dış ülke politikalarındaki bu gelişmeler karşısında kamu yönetiminin Weberyen bürokratik yapısının yetersiz kalacağı, kamu yönetiminin geleneksel rollerinin değişmesi gerektiği vurgulanmış ve bu değişimde ekonomi ve yönetim biliminin kavram ve tekniklerinin kullanılması bilim adamları, yönetim danışmanları ve kamu yönetimiyle ilgili AB, IMF, OECD, WB gibi küresel kuruluşlar yoluyla yayılmıştır.⁴⁰ Bu kuruluşlar, ulus devletlerin yönetim sistemlerini etkileyecek bağlayıcı kararlar alarak kamu işletmeciliğinin uygulanmasını mümkün hale getirmektedir. Bu nedenle bu kuruluşların reform gündemlerini "liberalizasyon, deregülasyon, özelleştirme, bürokrasiden kaçınma, bütçe reformu, performans ölçümleri, işletme türü yönetim, yönetimde saydamlık, rekabet, etkinlik ve etkililik" gibi unsurlar belirlemektedir.⁴¹

III. TÜRKİYE'DE KAMU YÖNETİMİNDEKİ DEĞİŞİMDE AB'NİN ROLÜ

Türkiye'nin 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana dış borçlanma ile karşı karşıya kalması IMF, Dünya Bankası gibi küresel kurumların ülkenin ekonomik ve siyasi politikalarında bağlayıcı bir unsur haline gelmesine neden olmuştur. Türkiye'nin çağdaş batılı bir ülke olma

³⁹ Kutlu, 2003, a.g.e.s.90; Kapucu ve Kösecik, a.g.e.s.140.

⁴⁰ Özkara ve Kurt, a.g.e.; Murphy, Craig N. (2000) "Global Governance: Poorly Done and Poorly Understood", *International Affairs*, Vol: 76, No:4, p. 791.

⁴¹ Güzelsarı, a.g.e.s.4.

noktasındaki ısrarcı tutumu, günümüze dek tekrarlanan Avrupa Birliği'ne tam üyelik başvurularına yansımaktadır.⁴² Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri 1963 Ankara Antlaşması ile başlamış ve o günden müzakerelerin başladığı 03 Ekim 2005 tarihine kadar karmaşık bir seyir izlemiş ve Türkiye'de pek çok alanda yeniden yapılanmayı gerektirecek uyum paketleri ve kriterler gündeme gelmiştir. Katılım müzakerelerinin başlaması ile kabul edilen müktesebatın uygulanması özellikle kamu yönetimi alanında ciddi bir yeniden yapılanma gereğini ve reform tasarılarını ortaya koymuştur.⁴³

Eryılmaz'a⁴⁴ göre, Türkiye'de kamu yönetiminde yeniden yapılanmayı gerektiren unsurlar iç ve dış faktörler olarak ikiye ayrılmaktadır: Dış Faktörler; Avrupa Birliği süreci, IMF ve Dünya Bankası'nın etkileri ve üçüncü olarak da küreselleşme ve rekabettir. İç Faktörler ise; Kamu mali yönetiminde kriz, etkin olmayan ve verimsiz yönetim biçimi, insan kaynakları yönetiminde açığa çıkan yozlaşma, yolsuzluklar⁴⁵, yönetime katılma, hesap verebilirlik, şeffaflık, sivilleşme gibi toplumsal beklentilerin artmasıdır.

Kamu yönetimine etki eden bu iç ve dış unsurlar, kamu yönetiminin değişerek yeniden yapılanmasını gerekli kılmaktadır. AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı ve Uzun Vadeli Strateji ve VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı: 2001-2005 kamu yönetiminde stratejik planlama, toplam kalite yönetimi, mali kontrol ve performans denetimini uygulamalarının bulunması gereğine vurgu yapmaktadır.⁴⁶ Bu bağlamda YKY modeli ile vurgulanan "3e"nin-ekonomi, etkinlik ve etkenlik- Türkiye'deki kamu yönetimi sorunlarına bir çözüm olabileceği ileri sürülmektedir.⁴⁷

⁴² Sözen, Süleyman, Shaw Ian. (2002). "The International Applicability of "New" Public Management: Lessons from Turkey". *The International Journal of Public Sector Management*, Vol: 16, No:6, p.478.

⁴³ Sungar, Murat. (2005) "Türkiye –AB Katılım Müzakereleri: Bölgesel Gelişim ve Kamu Yönetimine Olası Etkileri". www.turkishpolicy.com/default.asp?show=fall_2005_sungar_tr.

⁴⁴Eryılmaz, Bilal. (2007) "Türkiye'de Kamu Kesimi Reformları". www1.worldbank.org/publicsector/pe/turkeysymposium/4%20Bilal%20Eryilmaz.ppt. (Erişim: 09. 08. 2007).

⁴⁵ Balcı, a.g.e.s. 8.

⁴⁶ Güner, Sinan. (2005) "Stratejik Yönetim Anlayışı ve Kamu Yönetimi". *Türk İdare Dergisi*, No: 446, p.65

⁴⁷ Sözen ve Shaw, a.g.e.s.478

Avrupa Birliği'nin Türk kamu yönetimi yapısı üzerindeki etkisinin 1998 yılından bu yana sürdüğü ve AB'nin bu etkiyi hızla arttırdığı ileri sürülmektedir. Altaban ve Duyguluer (2004) çalışmalarında AB uyum süreci ile yeni kamu yönetimi anlayışını ilişkilendirmişler⁴⁸, Güler (2004) ise İlerleme Raporlarından yola çıkarak yeni kamu yönetimine yönelişi açıklamıştır⁴⁹. Güler'e göre ilerleme raporlarındaki "idari kriter" başlığı AB'nin siyasi-iktisadi yapısını örgütsel ve hukuksal bakımdan kurma amacına yönelik olup, AB'nin kamu yönetimi üzerindeki doğrudan etkileri, kaynağını bu kriterden almaktadır.

IV. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Araştırmanın konusu Türkiye'de YKY mantığının yayılımında etkili olan unsurlardan biri olarak AB'nin rolünün ilerleme raporları temelinde incelenmesidir. Araştırmanın amacı ise YKY mantığının yayılımında AB'nin kullandığı araçlardan biri olan İlerleme Raporlarının rolünü irdelemektir. Dolayısıyla odak, "AB Türkiye'de YKY'nin yayılımını nasıl destekledi ve bu yayılım nasıl gerçekleşti?" sorusuna cevap bulmak değil, "AB'nin yayınladığı ilerleme raporlarındaki retoriğe YKY mantığının nasıl yansıdığını ortaya çıkarmak"tır. Bu amaçla AB tarafından Türkiye hakkında 1998-2007 yılları arasında hazırlanan on adet ilerleme raporu araştırmanın kapsamına dahil edilmiştir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi (sıklık analizi ve değerlendirici analiz) kullanılmıştır. İçerik analizi; "sözel, yazılı ve diğer materyallerin içerdiği mesajı, anlam ve/veya dilbilgisi açısından nesnel ve sistematik olarak sınıflandırma, sayılara dönüştürme ve çıkarımda bulunma yoluyla sosyal gerçeği araştıran bilimsel bir yaklaşımdır".⁵⁰ Başka bir tanımla içerik analizi sosyal gerçeğin belirgin içeriklerinin özelliklerinden, içeriğin belirgin

⁴⁸ Altaban, Özcan ve Duyguluer Feridun (2004), "Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması Tasarıları Üzerine Notlar". *Mimarlık Dergisi*, Mayıs-Haziran, s: 317; s.2.

⁴⁹ Güler, B.Ayman. (2004) "AB ve Kamu Reformları". *Avrupa Birliği İlerleme Raporlarının Değerlendirilmesi Paneli*, 25 Kasım, ODTÜ Kültür Merkezi, Ankara.

⁵⁰ Tavşancıl Ezel ve Aslan A. Esra, (2001), *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*, Epsilon, 1. Baskı, İstanbul,s.22.

olmayan özellikleri hakkında çıkarımlar yapmak yoluyla sosyal gerçeği araştıran bir yöntemdir.⁵¹

Tablo 2 : Türkiye Hakkında Yayımlanan İlerleme Raporları

İlerleme Raporu	Yayımlanma Tarihi	Sayfa Sayısı
1. İlerleme Raporu	Ekim 1998	44
2. İlerleme Raporu	13 Ekim 1999	56
3. İlerleme Raporu	08 Kasım 2000	63
4. İlerleme Raporu	13 Kasım 2001	118
5. İlerleme Raporu	09 Ekim 2002	149
6. İlerleme Raporu	05 Kasım 2003	148
7. İlerleme Raporu	06 Ekim 2004	166
8. İlerleme Raporu	09 Kasım 2005	162
9. İlerleme Raporu	08 Kasım 2006	75
10. İlerleme Raporu	06 Kasım 2007	78
TOPLA M		1 059

İçerik analizini gerçekleştirmek amacıyla 1.059 sayfadan oluşan 10 adet ilerleme raporu⁵² detaylı olarak incelenmiş, kamu yönetimi ile ilgili olabileceği düşünülen kategoriler ve kavramlar literatürden yararlanarak yazarlarca belirlenmiş ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu doğrultuda Tablo 3'te 8 kategoride yer alan 11 kavram sıklık analiziyle incelenmiştir.

⁵¹ Gökçe, Orhan, (2001) *İçerik Çözümlemesi : Teori, Metod, Uygulama*, Selçuk Üniversitesi Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yayınları, 3. Baskı, Konya, s.25.

⁵² İçerik analizinde İlerleme Raporlarının Türkçe çevirileri kullanılmıştır. İlerleme raporlarının çevirileri Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'nin <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=123&l=1> adresinden alınmıştır.

Tablo 3 : Sıklık Analizine Esas Kategori ve Kavramlar

Kategori	Kavram
Bürokrasiye Karşı Değişen Bakış Açısı	Reform
Performans Kültürü	Performans
Şeffaflık ve açıklık	şeffaf/şeffaflık, saydamlık
Yönetişim Anlayışı, E-Devlet, Vatandaş odaklılık	sivil toplum, vatandaş, yönetim, ombusman
Etik Anlayışı	Etik
Toplam Kalite Yönetimi	Kalite
Hesap verebilirlik	Yolsuzluk
Yerinden yönetim ve yetki devri	ademi merkeziyet

A) SIKLIK ANALİZİNE İLİŞKİN BULGULAR

Gerçekleştirilen sıklık analizine bakıldığında çalışmanın kuramsal kısmında bahsedilen “YKY yaklaşımına ilişkin mantığın belgelere etkin bir şekilde nüfuz ettiği söylenebilir. Örneğin “reform” kelimesi raporlarda 841 kez tekrarlanmaktadır. Elbette bu siyasi, ekonomik ve idari konuları kapsayabilir. Ancak idari süreçleri de içerecek biçimde raporlardaki retoriğe yansıyan “reform” diskuru kamu yönetimi için de yansımalar oluşturmaktadır. Sonuç olarak İlerleme raporlarının muhatabı hükümet, dolaylı olarak kamu idaresi olduğundan bu metinlerde geçen “reform” kavramlarının dolaylı olarak kamu yönetiminin işleyişini ve yeni bir tarza evrilmesini destekleyeceği söylenebilir. Ayrıca bu durum AB’nin sürekli gündeme getirdiği “ekonomik, siyasi, idari reformların gerçekleştirilmesi gereği” söylemini destekler niteliktedir. İlerleme raporlarında “reform” kavramının bu yoğunlukta yer alması kamu yönetimine ilişkin reformlar için zorlayıcı ve destekleyici bir anlam taşımaktadır.

Tablo-4 İlerleme Raporlarındaki Yeni Kamu Yönetimine İlişkin Kavramlar

Yıl / Kavram	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	TOPLAM
Reform	17	26	66	89	149	123	202	100	36	33	841
Yolsuzluk	3	1	10	29	24	22	52	36	20	20	217
Vatandaş	5	4	9	17	19	32	33	30	15	23	187
Kalite	3	3	23	10	19	13	22	36	19	12	160
Şeffaf/şeffaflık	-	-	-	8	19	29	35	27	18	18	154
Sivil Toplum	3	4	1	6	30	8	38	27	16	16	139
Performans	2	3	5	7	7	9	11	11	5	6	66
Saydam / Saydamlık	-	2	12	-	8	3	3	7	1	1	37
Etik	-	-	-	-	1	1	14	9	5	6	36
Ombusman	2	-	-	-	-	-	1	1	2	5	11
Ademi Merkeziyet	-	-	-	-	-	-	2	6	1	-	9
Yönetişim	-	-	-	-	-	2	1	-	-	4	7

Yine “yolsuzluk”, “şeffaf/şeffaflık” ve “saydam/saydamlık” kelimeleri metin içerisinde sırasıyla 217, 154, 37 kez tekrarlanmaktadır. Bu tablo ise kamu yönetiminin verimsizliğine, etkin olmamasına ve bu alanda yolsuzluğun yaygınlığına yapılan güçlü vurgulamaları ifade etmektedir. YKY mantığının verimlilik ve şeffaflık kavramlarına önemli vurgular yapmasından hareketle, bu kavramlara ilişkin sık tekrarların Türk kamu yönetiminde yeni bir anlayışa geçilmesi konusundaki baskının güçlü olduğunu açığa çıkarmaktadır. Benzer olarak “etik” kavramının ilerleme raporlarında 36 kez yer alması, kamu yönetiminde şeffaflık ve açıklıkla birlikte etiğin de yerleştirilmesi gereğine işaret etmektedir.

İlerleme raporları içerisinde “kalite” kavramının 160 kez tekrarlanması da “YKY yaklaşımının toplam kalite diskurundan etkilendiği” varsayımını destekler niteliktedir. Bilindiği üzere dünyada kalite konusunda yaşanan gelişmeler YKY mantığının gelişmesine önemli katkılar yapmış ve kaliteyi bu mantığın özünü oluşturan kavramlar arasına sokmuştur.

Yine “performans” kavramı metinde 66 kez yer bulmuştur. Bu durumda AB’nin Türkiye’yi performans kültürüne sahip YKY mantığına doğru yönlendirdiği söylenebilir. Raporlarda yine “vatandaş”, “sivil toplum”, “ombudsman” ve “yönetişim” kavramlarının sırasıyla 187, 139, 11 ve 7’şer kez tekrarlanması, ilerleme raporlarının vatandaş odaklı yönetim anlayışına sahip YKY çerçevesini desteklediğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca kamu yönetiminin örgüt yapısına ilişkin olarak “ademi merkezîyet” kavramına yer verilmiş, kamu yönetiminin mevcut hantal yapısına sık sık değinilerek bu kavram 9 kez tekrarlanmıştır. Bu bakımdan ilerleme raporlarının kamu yönetiminin örgütsel yapılanmasına ilişkin de öneriler getirdiği ve bu alandaki düzenlemeler konusunda oluşturduğu retorikle bir baskı oluşturduğu söylenebilir.

B) DEĞERLENDİRİCİ ANALİZE İLİŞKİN BULGULAR

Yukarıda yer alan sıklık analizine bağlı ortaya konan değerlendirmelerin ilerleme raporlarına nasıl yansıdığını incelemek için her ilerleme raporunda kamu yönetimi ile ilgili olduğu düşünülen başlık/başlıklar değerlendirici analize tabi tutulmuş ve bunlara ilişkin tartışmalar aşağıda sunulmuştur. AB ilerleme raporlarının içeriğine bakıldığında kamu yönetimine ilişkin temel eleştiri ve yönlendirmenin özellikle siyaset ve bürokrasi arasındaki ilişkilere bağlı olumsuzlukların ortadan kaldırılması yönünde olduğu söylenebilir. Yıllar boyunca bu konudaki olumsuzluklara güçlü vurgular yapılmış ve bu alandaki iyileştirici düzenlemeler olumlu ifadelerle raporlara yansımıştır.

1. 1998 İlerleme Raporu

1998 İlerleme Raporu kamu yönetimi hakkında şu değerlendirmeyi yapmaktadır.

“Gündem 2000’de, Türk idaresinin tatmin edici standartlarda işlediği teyit edilmişti. Bununla beraber, yolsuzluk, kayırma ve nüfuz kullanma vakaları çoktur...Yolsuzluk şüphesi altında olan bazı tanınmış siyasetçiler ile ilgili meclis soruşturmaları sürmektedir. Ağustos 1997’de, ihale işlemlerinde usulsüzlük yapmakla suçlanan çok sayıda memur, belediye başkanı ve siyasetçileri kapsayan büyük bir adli soruşturma başlamıştır...”

Görüldüğü üzere, ilerleme raporlarının yayınlanmaya başlandığı 1998 yılında kamu yönetimine ilişkin temel değerlendirmede verimsizlikten daha çok yolsuzluk üzerinde durulmuştur. Raporlardaki “mevcut yapının bu tip olumsuz gelişmelere zemin hazırladığı” kabulü, sonraki raporlarda net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla öncelikle yolsuzluk vb. sorunların çözümü için mevcut kamu yönetimi yapısı üzerinde değişiklik yapılması gereği öne çıkarılmaktadır.

2. 1999 İlerleme Raporu

Yine 1999 yılı İlerleme Raporu’nda yer alan aşağıdaki ifade, kamu yönetiminde şeffaflığı artıracak düzenlemeleri olumlu olarak değerlendirmektedir. 1998 ve 1999 yıllarında kamu yönetimiyle ilgili sadece yolsuzluklar ve usulsüzlükler temelinde değerlendirme yapılmış olması dikkat çekmektedir.

“Yeni hükümet, memur alımlarında usulsüzlüğü önlemek için, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)’nin gözetimi altında merkezi bir sınav yoluyla memur alınması için bir sistem kurarak olumlu bir adım attı.”

3. 2000 İlerleme Raporu

2000 yılı İlerleme Raporu’nda kamu yönetiminin yeniden yapılandırılmasını destekleyecek ifadeler yer almış, özellikle adem-i merkeziyet ilkesi temelinde yerel yönetimler reformuna atıf yapmıştır.

“Bölgesel ve yerel yönetim düzeyinde belirgin bir değişiklik olmamıştır. Merkezi yönetimin yerel yönetim üzerindeki kontrolü güçlü olmaya devam etmektedir. Daha fazla desantralizasyonu amaçlayan ve halen Bakanlıklar arasında tartışılan, yerel yönetim yasa tasarısı henüz kabul edilmemiştir.”

4. 2001 İlerleme Raporu

2001 yılı İlerleme Raporu ise özellikle AB mevzuatının uyumlaştırılmasını öngören Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS)’nin kuruluşuna ve kamu kuruluşlarının mevzuatlarını ve uygulamalarını AB mevzuatına paralel yapılandırılması gerektiğine vurgu yapmıştır.

“...19 Mart 2001 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile, ABGS, Ulusal Programın uygulanması, koordinasyonu ve izlenmesi ile görevlendirilmiştir. Bu karar uyarınca, kamu kurum ve kuruluşlarının Ulusal Programdaki yükümlülüklerini yerine getirmek üzere, idari düzenlemeler yapmaları gerekmektedir.”

Buna ilave olarak şeffaflık ve iyi yönetim kavramlarına olumlu vurgulamalar yapan ifadeler bu ilerleme raporunda yer almıştır.

“Türk Hükümetinin Nisan 2001 tarihli ekonomik programında yolsuzlukla mücadeleye ilişkin bir dizi tedbire yer verilmiştir. Bu tedbirlerin amacı; (1) kamu kesimi kaynak tahsisinde şeffaflık ve güvenilirlik sağlamak, (2) ekonominin idaresinde siyasi müdahaleleri önlemek, (3) yolsuzlukla mücadeleyi ve iyi yönetimi güçlendirmektir.

...Yaptırımların gerektiği gibi uygulandığı bir rejimin bulunmaması, bürokrasinin hantallığı ve yolsuzluk eylemlerinin yaygın biçimde kabul görmesinin yolsuzluğu artırdığı, tespit edilen faktörlerden bazılarıdır...”

Görüldüğü gibi 2001 Yılı İlerleme Raporu’nda yer alan değerlendirmeler “kamu yönetiminin bir bütün olarak verimli işlemediği ve yolsuzluklara uygun ortam oluşturduğu” varsayımını yinelemektedir. Ancak değerlendirmeler kapsam olarak genişlemiş ve kamu yönetiminin bir çok problemine değinmeye başlamıştır.

5. 2002 İlerleme Raporu

2002 Yılı İlerleme Raporu da kamu yönetimine ilişkin önemli değerlendirmeler ve yönlendirmeler içermektedir. Kamu kurumlarında personel ve yönetim kalitesine değinilmiş ve iyileştirici tedbirler olumlu değerlendirilmiştir.

“... Kamu yönetimi alanında, yönetimin ve personel istihdamının kalitesinin artırılmasına yönelik çabalar sarf edilmiştir. Mayıs 2002’de kamu hizmetlerine atanacaklara dair genel bir yönetmelik çıkartılmıştır. Söz konusu yönetmelik, kamu görevlilerinin seçimine ilişkin genel ilke ve usulleri düzenlemektedir.

...Ocak 2002’de, Hükümet, Kamuda Saydamlığın Artırılması ve Etkin Yönetim konusunda bir Eylem Planı kabul etmiştir. Bu husus, merkezi ve yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarını etkileyecektir...”

Aynı raporda “*Yolsuzlukla Mücadele Tedbirleri*” başlığı altında yer alan ifadelerde “yolsuzluk” kavramına yeniden vurgu yapmakta ve çözümünün hızlandırılması konusundaki gelişmeleri memnuniyetle değerlendirmekte ve öneriler sunmaktadır.

“...Araştırmalar, yolsuzluğun Türkiye’de önemli bir sorun olmaya devam ettiğini göstermektedir...”

“..Ocak 2002’de, hükümet, Kamuda Saydamlığın Artırılması ve Etkin Yönetim konusunda bir eylem planı kabul etmiştir. Plan, her ne kadar kamu hizmetlerinin sunumunu iyileştirmek gibi geniş bir amaca sahip olsa da,

saydamlığın artırılması suretiyle yolsuzluğun önlemesine de katkı sağlamaktadır...”

“...Genel olarak, yolsuzluğun ve yolsuzluk eylemlerinin önlenmesi için bir çok adım atılmıştır. Şeffaflığı ve etkili yönetimi artırmak üzere bir stratejinin kabul edilmiş olması memnuniyet verici bir gelişme olup, bundan sonra söz konusu stratejinin uygulanmasına gereken özen gösterilmelidir.”

6. 2003 İlerleme Raporu

2003 Yılında yayınlanan İlerleme Raporu da kamu yönetiminin temel sorunlarını tekrarlayarak bu sorunların çözülmesine yönelik gelişmeleri değerlendirmektedir.

“Hükümet, Ocak ayında, kamu yönetiminin işleyişinin etkinleştirilmesi, kamu hizmetlerinde insan kaynakları yönetiminin daha şeffaf hale getirilmesi ve yolsuzlukla mücadelenin güçlendirilmesine yönelik bir Eylem Planı hazırlamıştır. Bu planda öngörülen tedbirlerden biri, bakanlıkların sayısını 36’dan 23’e indirmektir. Başbakan tarafından Mart ayında, Eylem Planının uygulanmasının koordinasyonundan sorumlu bakanlıklar arası bir komite kurulmuştur.”

Yine aynı raporda yer alan metinlerde yolsuzluk tekrar gündeme gelmiş ve “kamu yönetimi” ile “yolsuzluk” kavramları yeniden ilişkilendirilmiştir. Şeffaflığın artırılmasına yönelik olarak Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun çıkarılması olumlu değerlendirilmiştir.

“...Yolsuzlukla mücadele tedbirlerinin kabul edilmesi konusunda bazı gelişmeler kaydedilmiştir. Bununla birlikte, araştırmalar yolsuzluğun Türkiye’de çok ciddi bir sorun olarak varlığını sürdürdüğüne işaret etmektedir. Yolsuzluğa daha eğilimli sektörler, medya, kamu yönetimi, inşaat ve sağlık olarak ifade edilmektedir. İş adamlarının yüzde 80’i, yabancı yatırımların önündeki en büyük engelin yolsuzluk olduğuna inanmaktadır...”

“...Ocak ayında kabul edilen eylem planında Hükümet, yolsuzlukla mücadelenin güçlendirilmesi amacıyla yönelik bir çok tedbir ve girişime yer vermiştir. Siyasi Ahlak Kanunu ve kamuda şeffaflığın artırılmasına yönelik Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, bu tedbirler arasında yer almaktadır...”

7. 2004 İlerleme Raporu

2004 Yılı İlerleme Raporu yine kamu yönetimi alanındaki gelişmelere yer vermiş ve hükümet tarafından hazırlanan kamu yönetimi reformunu öne çıkarmıştır. Reformun kamu yönetiminin “merkeziyetçi, hiyerarşik ve ketum” yapısını “adem-i merkeziyetçi,

katılımcı, şeffaf ve sorumlu” bir yapıya dönüştüreceği amacı taşıdığı vurgulanmış ve eski-yeni kamu yönetimi mantığı ayrımını hatırlatan bir tasnif üretilmiştir. Ayrıca raporda reform taslağı için “...Başarılı bir reform, Türkiye'nin gelecekte AB' ye katılım çabalarını destekleyecektir...” ifadesine yer verilerek, kamu yönetimi reformuyla Türkiye'nin AB süreci arasında direk bağ kurulması oldukça dikkat çekicidir.

“TBMM Haziran ve Temmuz 2004'de, kamu idaresi reformu paketini kabul etmiştir. Paket, bir Kamu Sektörü Reformu Çerçeve Kanunu, bir İl Özel İdaresi Kanunu ile Belediyeler ve Büyükşehir Belediyeleri Kanununu içermektedir. Birlikte ele alındığında, bu dört kanunun amacı, yetkilerin ve görevlerin dört idari düzeyde (merkez, il, metropol ve belediye) bölüşülerek performansın artırılmasıdır. İlke olarak, bu geniş kapsamlı ve güçlü reform, ülkenin merkezîyetçi, hiyerarşik ve ketum idari sisteminin adem-i merkezîyetçi, katılımcı, şeffaf ve sorumlu bir yapıya dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Bu reform, başarılı olursa, Türkiye'nin idari geleneğinin modernizasyonuna katkıda bulunacaktır. Bu geniş kapsamlı reform hareketi, kamu idaresinin modern standart ve uygulamalara uygun hale getirilmesi ihtiyacına uygundur. Başarılı bir reform, Türkiye'nin gelecekte AB' ye katılım çabalarını destekleyecektir.

Raporda Yolsuzlukla Mücadele Tedbirleri'nden de bahsedilmekte, bu alanda kaydedilen gelişmelere yer verilmektedir. Ancak bu gelişmeler sonrası ortaya çıkan uygulamaların yeterince etkin olmadığı değerlendirilmektedir.

“...Geçen yıl, yolsuzlukla mücadele tedbirlerinin kabul edilmesinde daha fazla bir ilerleme sağlanmıştır. Bununla birlikte, araştırmalar Türkiye'de yolsuzluğun ciddi bir sorun olmaya devam ettiğini göstermektedir...”

8. 2005 İlerleme Raporu

2005 Yılı İlerleme Raporu'nda ilk kez “*Kamu Yönetimi/İdaresi*” adıyla bir başlık yer almış ve gelişmeler bu başlık altında değerlendirilmiştir. Kamu Sektörü Reformu Çerçeve Yasası'nın uygulamaya konmaması olumsuz karşılanmıştır. Yasaya ilişkin tanımlamalarda kullanılan retorik, dikkat çeken bir şekilde YKY yaklaşımıyla örtüşen noktalara sahiptir.

“Kamu idaresi alanında, bölgesel ve yerel düzeydeki reformlarda bir miktar ilerleme kaydedilmiştir. Ancak, özellikle merkezi idareye ilişkin kapsamlı bir reform süreci uygulanmasında belirli zorluklarla karşılaşmış ve bu nedenle bölünmüş bir yaklaşım ortaya çıkmıştır...”

“...2004’te kabul edilen Kamu Sektörü Reformu Çerçeve Yasası, Devletin üniter yapısına dair Anayasa hükümleriyle çeliştiği gerekçesiyle Temmuz 2004’te Cumhurbaşkanınca veto edilmiştir. Bu kanun, reform sürecinin ana unsuru olarak tasarlanmıştı. Kanun özellikle, görev ve yetkilerin merkezi ve yerel idareler arasında yeniden bölüştürülmesini; idari yapıların rasyonel hale getirilmesini; idarenin vatandaşlara karşı daha duyarlı ve şeffaf olmasını sağlamaktaydı...”

Ayrıca kamu yönetiminde sivil denetimin önünü açan “ombudsmanlık” konusuna değinilmiş ve bu yapının varlığıyla kamu yönetiminin etkinliği arasında direk bağ kurulmuştur.

“Ombudsman” kurulması konusunda hiçbir gelişme olmamıştır. Bu makam, kamu idaresinin etkinliğinin artırılmasında ve suistimalin ortaya çıkarılmasında kilit bir kurum olacaktır.”

Raporda saydamlıkla ilgili olarak Bilgi Edinme Yasası’na yer verilmiş ve bu yasanın çıkması olumlu olarak değerlendirilmiştir.

“...2003’te kabul edilen Bilgi Edinme Yasası, saydamlığın artırılması yönünde önemli bir adım oluşturmuştur...”

9. 2006 İlerleme Raporu

2006 Yılı İlerleme Raporu’nda yine ombudsman kavramına yer verilmiş ve bu kanunun kabul edilmesi önemli bir ilerleme olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca raporda Kamu Yönetimi Reformu Çerçeve Yasası’nın kabul edilmemesinin merkezi idareden yerel yönetimlere yetki devrini engellediği vurgulanmaktadır. Metinde “yerinden yönetim” konusu yoğun bir şekilde vurgulanmıştır.

“...TBMM, Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsman) kurulmasına ilişkin Kanunu kabul etmiştir. Ombudsman gerçek ve tüzel kişilerin idari uygulamalara ilişkin başvurularıyla ilgilenecektir. Bu Katılım Ortaklığı Belgesinde yer alan bir önceliktir ve önemli bir ilerlemedir, zira Türk vatandaşları tarafından kamu yönetiminin izlenmesi için kurumsal çerçeveyi oluşturmaktadır. ...

2004’de Cumhurbaşkanınca veto edilen Kamu Yönetimi Reformu Çerçeve Yasasının kabulü konusunda ilerleme kaydedilmemiştir. Bunun sonucunda, merkezi idareden yerel yönetimlere yetki devri gerçekleşmemiştir.

Genel olarak, kamu yönetimi reformunda bazı yasal ilerlemeler sağlanmıştır. ... Yerinden yönetim konusunda daha fazla çaba gösterilmesine ihtiyaç vardır...”

Raporda yolsuzluk konusuna yine değinilmiş ve yolsuzluğun kamu sektöründeki yaygınlığına dikkat çekilmiştir. Bazı gelişmelerin olumlu değerlendirilmesine karşın genel olarak yolsuzluğun kamu

yönetiminde önemli bir sorun olduğu, bu konuda bazı reformların yapılması gereği hatırlatılmaktadır.

“...Kamu idaresinin şeffaflığı bağlamında, 2006 yılında Bilgi Edinme Hakkı Kanununda değişikliğe gidilerek, vatandaşların bilgi taleplerine alınan red yanıtlarına itiraz edebilmeleri mümkün hale getirilmiştir. ... Son yıllarda gösterilen çabalara rağmen, yolsuzluk Türk kamu sektöründe ve yargısında yaygın olmaya devam etmektedir...”

10. 2007 İlerleme Raporu

2007 Yılı İlerleme Raporu’nda Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na değinilmiş ve bu alandaki gelişmeleri sıralamıştır. Ayrıca vatandaş odaklı kamu yönetimine ilişkin çeşitli uygulamalar olumlu karşılanmış ve olumsuzlukların giderilmesi tavsiye edilmiştir. Raporda kamu yönetimi alanındaki reformlar konusunda yeterince performans gösterilemediği belirtilmiştir. Metin hükümeti kamu yönetimi alanında reformların yapılması konusunda açıkça uyarılmaktadır.

“...Ocak 2007’de, kamu yönetiminde kolaylaştırma kapsamında, 1085 adet güncelliğini yitirmiş genelge yürürlükten kaldırılmıştır. E-devlet uygulamasındaki kullanım kolaylığı önemli ölçüde iyileştirilmiştir.

...Ancak Türkiye, Ombudsmanlık Yasasının uygulanmasının Anayasa Mahkemesi tarafından Kasım 2006’da askıya alınmış olmasından bu yana, bir Ombudsmanlık sistemini henüz kurabilmiş değildir...”

...Merkezi idareyi yeniden yapılandırma ve mahalli idarelere yetki devretmeyi hedefleyen Kamu Yönetimi Çerçeve Kanun Tasarısının kabulü konusunda bir ilerleme olmamıştır. Ayrıca, mahalli idarelere daha fazla mali kaynak aktarılması hususunda da ilerleme olmamıştır.

...Genelde, kamu yönetimi ve kamu hizmetine ilişkin mevzuat reformlarında bir miktar ilerleme olmuştur. ... Bürokrasinin azaltılmasına, saydamlığın artırılmasına, hesap verilebilirliğinin güçlendirilmesine, yerel idarelerin mali kaynaklarının ve yetkilerinin artırılmasına daha çok önem gösterilmesi gerekmektedir...”

V. DEĞERLENDİRME

Türkiye’de YKY yaklaşımının gelişimine AB İlerleme Raporları’nın etkilerini içerik analizine dayalı ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada ortaya çıkan bulgular; YKY mantığı ile İlerleme Raporları içeriğinde olumlanan kamu yönetimi yaklaşımının bazı noktalarda benzeştiğini ortaya koymaktadır. Yönetişim, performans, e-devlet ve kalite gibi kavramlar üzerine bina edilen YKY

mantığının ABD merkezli gelişimi⁵³, AB'nin de benzer retoriğe sahip olacağına işaret etmektedir. Bu retorik birliğin ürettiği raporlara da benzer mantık ve kavramlarla yansımış, Türkiye hakkında yayınlanan ilerleme raporlarında geniş yer bulmuştur.

Birliğin 10 yıllık dönemde yayımladığı 10 adet raporda YKY yaklaşımının ve bu yaklaşımla ilişkili kavramların güçlü vurgularla yer aldığı söylenebilir. İlk raporlarda kamu yönetimiyle ilgili olarak daha çok yolsuzluk ve şeffaflıkla ilgili reform çalışmalarına yönlendirme yapılırken, ilerleyen yıllara ait raporlarda spesifik sorun ve kavramlara ilişkin düzenlemeler konusunda yönlendirmeler yer almıştır. Örneğin kamu yönetimi kapsamında “yetki devri”nden “ombudsmanlığa”, “etik”ten “performans”a, “katılımcılık”tan “stratejik planlama”ya kadar geniş bir perspektifte değerlendirmeler yapılmış ve öneriler sıralanmıştır. YKY yaklaşımı ile raporlarda yer alan kamu yönetimine ilişkin değerlendirmeler incelendiğinde, kamu yönetimine ilişkin retorikğin kaynağını yönetim bilgisi pazarından ve/veya YKY mantığından aldığı söylenebilir. Bu konuda bir yargıda bulunabilmek için yapılan sıklık analizinde YKY kavramlarının ilerleme raporlarında yer aldığı görülmektedir. Benzer şekilde Özkara ve Kurt'un kamu yönetimi reformlarına yönetim bilgisinin nüfuzu konulu çalışmasında, Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı'nın büyük ölçüde güncel yönetim kavram ve uygulamalarına yer verdiğinin vurgulanması⁵⁴ Türkiye bağlamında YKY mantığının değişik araçlarla üretildiğini akla getirmektedir. Yine kamu yönetimi reformu çalışmalarının gündeme geldiği dönemde Başbakanlık tarafından görevlendirilen uzmanlarca ortaya çıkarılan “Değişimin Yönetimi İçin Yönetimde Değişim”⁵⁵ adlı raporda da “yeni kamu yönetimi” gereği ayrıntılı bir şekilde irdelenmektedir. Özetle İlerleme Raporları'nda yer alan değerlendirme ve yönlendirmelerde “*Türk*

⁵³ Kapucu, Naim.(2006). “New Public Management: Theory, Ideology and Practice”. Ali Farazmand (Edth)., *Handbook of Globalization, Governance, and Public Administration*, s. 889.

⁵⁴ Özkara, Belkıs, Kurt Mustafa (2004) “Bir Kurumsal Değişim Önerisi Olarak Kamu Yönetimi Reformlarına Yönetim Bilgisinin Nüfuzu: “Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı” Örneği, *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, Mart 2004, 4/1

⁵⁵ Rapor hakkında detaylı bilgi için bkz. <http://www.basbakanlik.gov.tr/sour.ce/index.asp?wss=basbakanlik.gov.tr&wpg=kyyy>

kamu yönetiminin, YKY yaklaşımına uygun hale getirilerek daha verimli ve etkin işleyeceği” varsayımı hissedilir bir şekilde gözlenebilmektedir.

AB tarafından ilerleme raporları vasıtasıyla kamu yönetiminin evrilmesi konusunda oluşturulan bu yönlendirmelerin/baskıların Türkiye’de son dönemlerde yaşanan, ekonomik ve sosyal yönden derin izler bırakan ekonomik krizler ve büyük yolsuzlukların tetiklediği kamu yönetiminde reform ihtiyacını desteklediği söylenebilir. Kamu yönetimine hakim olan verimsizlik, hantallık vb. sorunlarla paralel ortaya çıkan krizlerle birlikte ilerleme raporları bir reform üretme ortamı oluşturmuştur. Ortaya çıkarılan reform taslaklarının bu ihtiyaca cevap niteliğinde olduğu da değerlendirilebilir.

VI. SONUÇ

20. yüzyıl kamu yönetimi, kamu kurumlarının büyüdüğü, toplum üzerindeki etkisinin arttığı, kamu hizmeti ve kamu yararı kavramlarının hüküm sürdüğü, ulus devletin egemenliğinin hakim olduğu bir yüzyılken 21. yüzyıl ise kamu yönetiminin sorgulandığı, yapı ve uygulama bakımından geleneksel yönetim anlayışının yerine daha çok özel sektörde benimsenen yönetim tekniklerinin ve anlayışlarının uygulamaya konulduğu, etkinlik ve verimlilik, performans denetimi, hesap verebilirlik, vatandaş katılımı gibi boyutlara odaklanan “*yeni kamu yönetimi*” anlayışının benimsendiği bir yüzyıl olmuştur. Küreselleşme ile birlikte açığa çıkan bilgi teknolojilerindeki gelişmeler, Uluslar arası Para Fonu (IMF), Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Dünya Bankası (WB) Avrupa Birliği (AB) gibi uluslar arası kuruluşların düzenleme ve iyileştirme programları, sivil toplum kuruluşlarının bilinçlenmesi ve bunlara ek olarak vatandaşların da kamu hizmeti sunumundan beklentilerinin artması, geleneksel kamu yönetimi anlayışında bir takım değişikliklerin ve reformların gerçekleştirilmesine zemin hazırlamıştır. Bu değişiklikler ve reform çabaları literatürde “*yeni kamu yönetimi*” anlayışı olarak adlandırılmıştır.

Türkiye’de yeni kamu yönetimi anlayışı özellikle AB’ye üyelik sürecinin hızlanması ile daha çok gündemde yer almaya ve çeşitli reform taslakları üretilmeye başlamıştır. Bu reformların

tasarlanmasına yol açan etkenlerden biri de AB uyum sürecidir. Bu çalışmada AB'ye katılım sürecinde yayımlanan ilerleme raporları incelenmiş ve yeni kamu yönetimi mantığının gelişimi üzerindeki etkileri irdelenmiştir. İçerik analizine bağlı elde edilen bulgular, ilerleme raporlarındaki retorik reform odaklı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Raporlar Türkiye'deki mevcut kamu yönetiminin işleyişinin verimlilik, etkinlik, şeffaflık ve rasyonaliteden uzak bir yapıda olduğu argümanlarını kullanarak kamu yönetimi için yeni bir yapı önermekte ve önerilen bu yapının bileşenleri önemli ölçüde yeni kamu yönetimi yaklaşımıyla benzeşmektedir. Sonuç olarak Türkiye'de yeni kamu yönetimi yaklaşımının gelişiminde diğer bir çok aktör gibi AB'nin de etkili olduğu gerçeği, ilerleme raporları analiziyle de desteklenmektedir.

SONRAKİ ÇALIŞMALAR İÇİN ÖNERİLER

AB ve Türk kamu yönetimi sistemi etkileşiminden yararlanarak kamu yönetimindeki değişimi açıklamaya odaklanan bu çalışma konuyla ilgili bazı başka soruları da akla getirmektedir; (1) Raporların yayımlandığı dönemde kamu yönetiminde yaşanan dönüşümün niteliği nedir? (2) Nicel verilere dayalı olarak (kamu yönetiminde çalışan sayısı, hukuki incelemeye konu olan yolsuzluk sayıları, kamu kurumlarında kalite ve e-devlet uygulamalarının yayılımı vb.) kamu yönetiminden yeni kamu yönetimine doğru bir evrilmenin varlığı açıklanabilir mi?

KAYNAKÇA

- Aktan, Can C (2000), *Politik İktisat*. Anadolu Matbaacılık, İzmir.
- Altaban, Özcan ve Duyguluer Feridun (2004), "Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması Tasarıları Üzerine Notlar". *Mimarlık Dergisi*, Mayıs-Haziran, s: 317; ss.17-22
- Arap, İbrahim ve Yılmaz. Levent 2006. "Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının "Yeni" Kurumu: Kamu Görevlileri Etik Kurulu", *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt:39, Sayı:2, ss.51-69.
- Balcı, Asım (2005) "Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar ve Kamu Hizmet Sunumuna Etkileri". Aktan C. ve Saran U. (Ed.) *Kamu*

Yönetiminde ve Kamu Hizmetlerinde Kalite, Hizmet-İş Sendikası Yayınları, İstanbul.

Bevir, Mark., Rhodes R.A.W ve Weller P., (2003) “Traditions of Governance: Interpreting The Changing role of tThe Public Sector”. *Public Administration*, Vol:81, No: 1, pp. 1-17.

Bilgiç, Veysel. (2003). “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı”. Balcı A, Nohutçu A., Öztürk N.K. ve Coşkun B. (Ed.), *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, Seçkin Yayınları, ss.25-38, Ankara.

Bryer, A. Thomas. (2006) “Toward A Relevant Agenda for A Responsive Public Administration”. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 17, pp. 479-500.

Carmichael, Paul. (2002) “Maintaining a Distinctive Public Administration: The Isle of Man Civil Service Since 1962”. *Public Administration*, Vol:80, No:2, pp.257-282

Dunleavy, Patrick, Margetts Helen, Bastow S., ve Tinkler J. (2005) “New Public Management Is Dead-Long Live Digital-Era Governance”. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 16, pp.467-494.

Eryılmaz, Bilal. (2007) “Türkiye’de Kamu Kesimi Reformları”. www1.worldbank.org/publicsector/pe/turkeysymposium/4%20Bilal%20Eryilmaz.ppt. (Erişim: 09. 08. 2007).

Farazmand, Ali. (2005) “Role of Government in an Era of Total Quality Management(TQM) and Globalization: Challenges and Oppurtunities”, *Public Organization Review*, 5, pp. 201-217.

Farazmand, Ali. (2001) “Globalization, The State and Public Administration:A Theoretical Analysis with Policy Implications for Developmental States”. *Public Organization Review*, Vol:1, pp.437-463.

Gökçe, Orhan, (2001) *İçerik Çözümlemesi : Teori, Metod, Uygulama*, Selçuk Üniversitesi Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yayınları, 3. Baskı, Konya

Guston, David. (1996) “Principal-Agent Theory and the Structure of Science Policy”, *Science and Public Policy*, Volume 23, Number 4, pp. 229-240.

Güler, B.Ayman. (2004) “AB ve Kamu Reformları”. *Avrupa Birliği İlerleme Raporlarının Değerlendirilmesi Paneli*, 25 Kasım, ODTÜ Kültür Merkezi, Ankara.

Güner, Sinan. (2005) “Stratejik Yönetim Anlayışı ve Kamu Yönetimi”. *Türk İdare Dergisi*, No: 446, pp. 61-78.

Güzelsarı, Selime. (2004). “Kamu Yönetimi Disiplininde Yeni Kamu İşletmeciliği ve Yönetişim Yaklaşımları”, *AÜ SBF, GETA Tartışma Metinleri Serisi*.

Hammerschmid G. ve Meyer R. E. (2005) “New Public Management In Austria: Local Variation On A Global Theme?”. *Public Administration*, Vol. 83, No. 3, pp. 709–733.

Haque, M.Shamsul. (2007) “Revisiting the New Public Management”. *Public Administration Review*, 67, pp.179.

Hood, C. (1991) “A Public Management for All Seasons?”. *Public Administration*, 69, 1, pp.3-19.
http://ec.europa.eu/enlargement/key_documents/reports_nov_2007_en.htm

Jreisat, Jamil. (2004) “Governance in a Globalizing World”. *International Journal of Public Administration*, Vol: 27, Nos.13&14, pp. 1003-1029.

Kaboolian, Linda. (1998) “The New Public Management”. *Public Administration Review*, 58, 3, pp. 189-193.

Kapucu, Naim, Muhammed Kösecik. (2002). “Transferability of Administrative Reforms: New Public Management as an Exapmle”, *Hacettepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 20,1, ss.135-154.

Kapucu, Naim.(2006). “New Public Management: Theory, Ideology and Practice”. Ali Farazmand (Edth)., *Handbook of Globalization, Governance, and Public Administration*, ss.885-898.

Karluk, Rıdvan, Tonus Özgür, (2004) “Avrupa Birliği’nin Genişleme Perspektifinde Türkiye’nin Yeri”, *Türkiye İktisat Kongresi*, 05-09 Mayıs, İzmir.

Korbin, Stephen J. (1998). “Back to the Future: Neomedievalism and Postmodern Digital World Economy”, *Journal of International Affairs*, 51, 2, pp. 361-386.

- Kutlu, Önder. (2003). “İdari Reform Transferi: Ülkelerin Birbirinden Kamu Politikaları Transfer Etmeleri ve Öğrenmeleri”, Balcı A, Nohutçu A., Öztürk N.K. ve Coşkun B. (Ed.), *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, Seçkin Yayınları, ss.83-114, Ankara.
- Kutlu, Önder. (2004). *Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye’de Kamu Reformu ve Yönetimin Yeniden Düzenlenmesi*”. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Lynn, Laurence, E.. (2001a). “Globalization and Administrative Reform:What is Happening in Theoy?”. *Public Management Review*, Vol:3, 2, pp.191-208.
- Lynn, Laurence, E.. (2001b). “The Myth of the Bureaucratic Paradigm: What Traditional Public Administration Really Stood For”, *Public Administration Review*, Vol:61, 2, pp.144-160
- Mathiasen, David G. (1999) “The New Public Management and its Critics”. *International Public Management Journal*, V:2(1), pp.90-111.
- Murphy, Craig N. (2000) “Global Governance: Poorly Done and Poorly Understood”, *International Affairs*, Vol: 76, No:4, pp. 798-803.
- Ömürgönülşen, Uğur. (2003) “Kamu Sektörünün Yönetimi Konusuna Yeni Bir Yaklaşım: Yeni Kamu İşletmeciliği”. Acar M, ve Özgür H, (Ed.), *Çağdaş Kamu Yönetimi I*, Nobel Yayınları, ss.3-43, Ankara.
- Özkara, Belkıs, Kurt Mustafa (2004) “Bir Kurumsal Değişim Önerisi Olarak Kamu Yönetimi Reformlarına Yönetim Bilgisinin Nüfuzu: “Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı” Örneği, *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, Mart 2004, 4/1
- Parlak, Bekir ve Zahid Sobacı. (2005). *Kuram ve Uygulamalarda Kamu Yönetimi: Ulusal ve Global Perspektirler*. İstanbul: Alfa Akademi.
- Riccucci, Norma M. 2001. “The Old Public Management Versus The New Public Management: Where Does Public Administration Fit In?”, *Pubic Administration Review*, 61, 2, pp.172-175.
- Saran, Ulvi. (2005). “Küresel Değişim Dinamiklerinin Kamu Yönetimi Alanındaki Etkileri”. Aktan C. ve Saran U, (Ed.) *Kamu Yönetiminde ve Kamu Hizmetlerinde Kalite.*, Hizmet-İş Sendikası Yayınları, İstanbul.

Sözen, Süleyman, Shaw Ian. (2002). “The International Applicability of “New” Public Management: Lessons from Turkey”. *The International Journal of Public Sector Management*, Vol: 16, No:6, pp. 475-486.

Sungar, Murat. (2005) “Türkiye –AB Katılım Müzakereleri: Bölgesel Gelişim ve Kamu Yönetimine Olası Etkileri”. www.turkishpolicy.com/default.asp?show=fall_2005_sungar_tr.

Tavşancıl Ezel ve Aslan A. Esra, (2001), *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*, Epsilon, 1. Baskı, İstanbul

Welch, Eric and Wong Wilson. (1998) “Public Administration in a Global Context: Bridging the Gaps of Theory and Practice Between Western and Non-Western Nations”. *Public Administration Review*, 58, pp.40.

Yamatoma, Hiromi (2003) *New Public Management: Japan’s Practice*, IIPS Policy Paper 293E